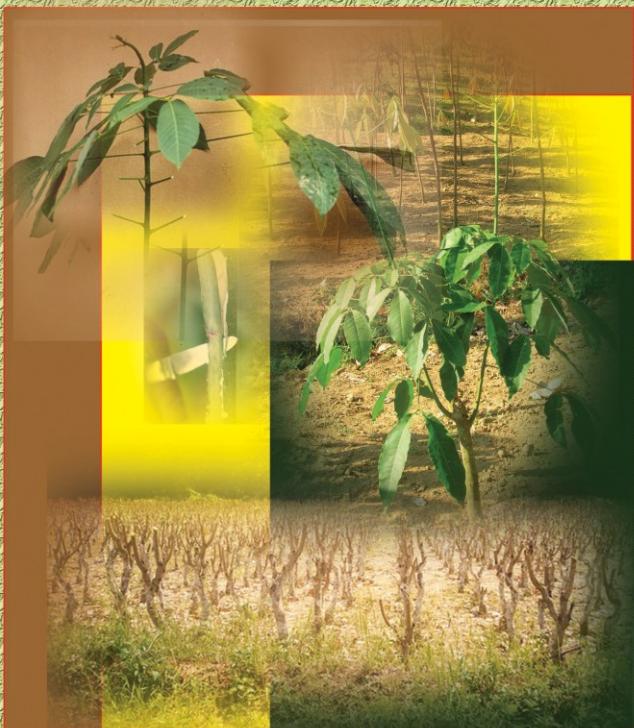

ලපදිස පත්‍රිකා අංක: 2014/08

බදුධ අණ තවාන් පාලනය

ශ්‍රී ලංකා රඛර පර්යේෂණායතනය

බද්ධ අනු තවාන්

බද්ධ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අංකුර ලබා ගන්නා බද්ධ අනු ඒ සඳහාම විගේෂිත වූ තවාන් වලින් පමණක් ලබා ගනු ලැබේ. එපටි බද්ධය සඳහා යොදා ගනු ලබන්නේ සහි 9-10 ක් වයසෙහි කොළ පැහැති එපටි බද්ධ අනු වලින් ලබා ගන්නා අංකුරයි. එපටි බද්ධ පැලු තවාන් ආරම්භ කිරීමට වසරකට පමණ පෝර බද්ධ අනු තවානක් ස්ථාපනය කර ගැනීම අන්තර්වශ්‍ය වේ.

පිහිටිම

බද්ධ අනු තවානක් තැනිනලා හෝ බඩුම් සහිත ඉඩිමක ස්ථාපිත කළ හැක. යාබදාව පරිණාහ වගාවන් නොමති හොඳුන් හිරැවැලිය ලැබෙන පුදේශයන් මේ සඳහා වඩාන් සුදුසු වේ. බද්ධ අනු තවානක් ග්‍රාහක තවානට ආකන්නයේ පිහිටිය යුතුය. එකම හුම් භාගයක පිහිටුවා ගැනීම වඩාන් සුදුසු ය.

තවානේ පැලු අනර පර්තරය

පැලු සහ පේලු අනර පර්තරය කො.මි. 120 ක් (අඩි 4ක්) වන පේලු 4 ක්, දෙපස කො.මි.60 ක (අඩි 2ක්) ඉඩ ප්‍රමාණයක් සහ අවශ්‍ය තැන්හිදි කො.මි.30 ක් (අඩි 1 ක්) පළල කානුවක් ද සහිත වන සේ පාන්තියේ පළල තිරණය කළ යුතුය. බඩුම් සහිත ඉඩම්වල පාන්ති පිළියෙල කිරීම සමේවිව රේඛා මත සිදු කළ යුතුය. පැලු සහ පේලු අනර පර්තරය මිටර් 1 (අඩි 3) සහ මිටර් 2 ක් (අඩි 6ක්) වන පරිදි පැලු සිටුවීමෙන් ද කිසේපාදුවෙන් පසු අවින් රේකිල ලියලිම සඳහා ප්‍රමාණවන් ඉඩ ප්‍රමාණයක් ලබා දේ. මෙම පර්තර අනුව හෙක්වයාරයකට පැලු 5,000 ක් පමණ සිටුවිය හැකි අනර, ගස් ප්‍රමාණය හුම්යේ පිහිටීම සහ සිටුවන පර්තරය මත රඳා පවතී.

රෝපණ ද්‍රව්‍ය හා පැලු සිටුවීම

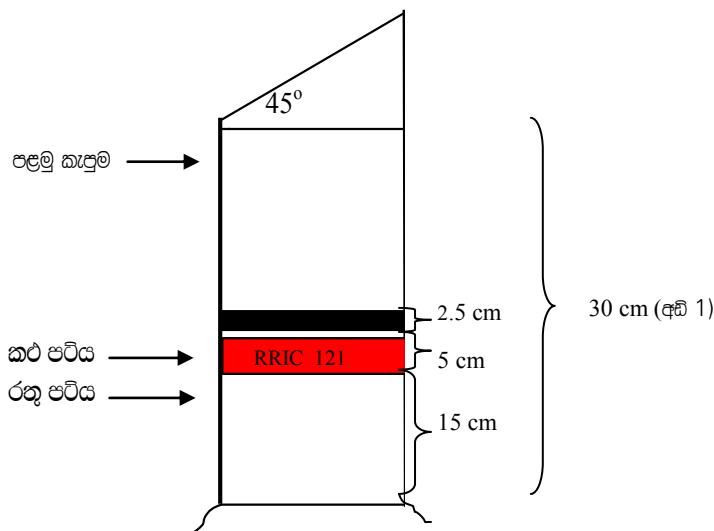
බද්ධ අනු තවානක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පැලු හෝ බද්ධ අනු ශ්‍රී ලංකා රජයේ පර්යේෂණයන් පමණක් ලබා ගත යුතුය. පැලු සිටුවීමට යොදා ගනු ලබන වලක ප්‍රමාණය කො.මි. $60 \times 60 \times 75$ (අඩි $2 \times 2 \times 2 \frac{1}{2}$) විය යුතු අනර, පැලු සිටුවීම මැයි/ප්‍රති හෝ ඔක්./නොවැමැක වල ඇති වන මෝසම් වැකි ආරම්භයන් සමගම සිදු කළ හැකිය.

බද්ධ අනු තවාන් නඩත්තුව

බද්ධ අනු තවාන් පැලු නඩත්තු කිරීම ක්ෂේෂුයේ සිටුවන ලද පැලු නඩත්තු කරන අයුරින් ම කළ යුතුය. පැලුයේ බද්ධ අංකුරය හැර වෙනත් අංකුර වර්ධනය වීම වැළැක්වීමට විශේෂයෙන් වග බලා ගත යුතුය.

බද්ධ පැලු හඳුනා ගැනීම සඳහා සෑම පැලුයකම බද්ධ සන්ධියේ සිට කො.මි. 15 ක් (අගල් කේ) ඉහළින් වර්ණ පටියක් ආලේප කළ යුතු අතර විම වර්ණ පටියට පහළින් රිකිලු වර්ධනය වීමට ඉඩ තොනයේ යුතුය (රූපය 1).

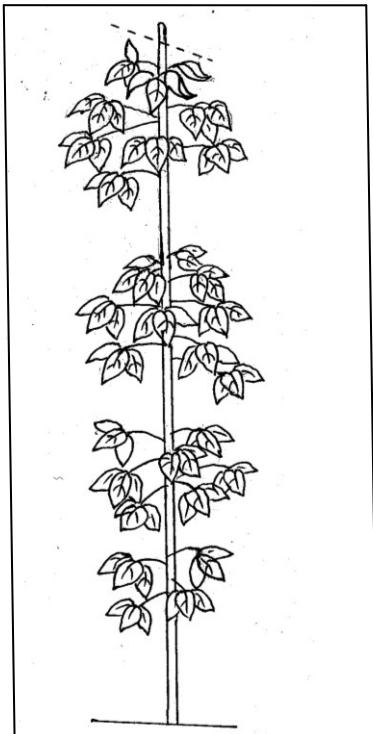
උදුකරණ ලේස - RRIC 121
(පළමු කාණ්ඩයේ ක්ෂේෂුතයකි)

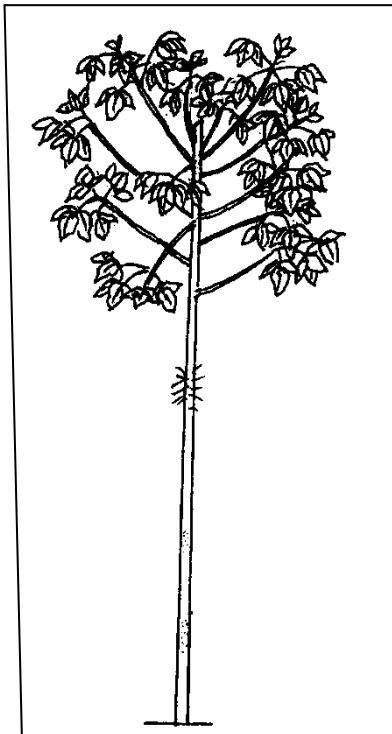
රූපය 1. බද්ධ රඛ්‍ර පැලු හඳුනා වර්ණ පටි
(ක්ෂේෂුත හඳුනා ගැනීමේ වර්ණ වලිය පරිගිලනය කරන්න)

බද්ධ අතු කප්පාදුව

පැලය මාස 8 ක් පමණු වන විට කොළ මාල 5-6 දුක්වා වර්ධනය වේ. මෙම පැලයේ අඩි 5-6 ක් ඉහළින් අති කොළ මාලයකට ඉහළින් කප්පාදු කිරීමෙන් (රූපය 2) පාර්ශ්වික අතු ලබා ගත හැකි අතර, මෙම අතු සහි 9-10 ක කාලය ඇතුළතදී හරින බද්ධය සිදු කිරීම සඳහා යොදා ගත හැක (රූපය 3).

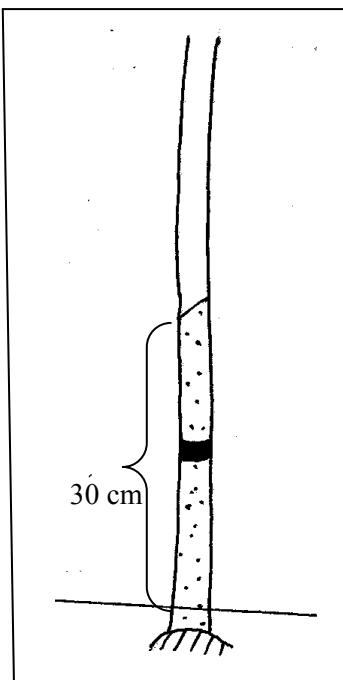
රූපය 2. කොළ මාලයට ඉහළින් කප්පාදු කිරීම

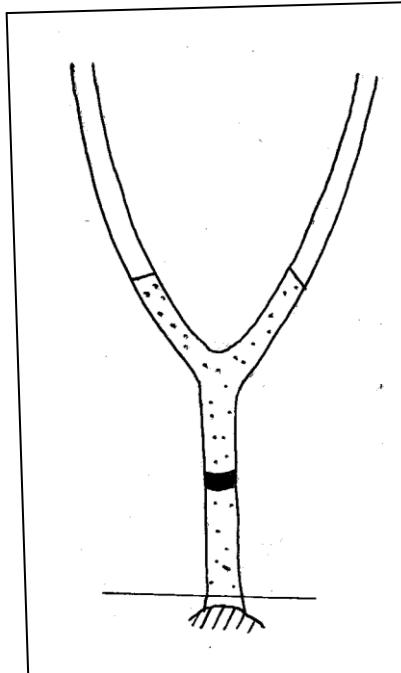
රූපය 3. හරින බද්ධය සඳහා යොදා ගත හැකි පාර්ශ්වික අතු

කප්පාදු කිරීමෙන් ලබා ගන්නා පාර්ශ්වික අතු ප්‍රයෝගනයට ගන්නා අවස්ථාවේදී කොළ පැහැති කදුක් සහිත පහළ කොළ මාල කිහිපයක අංකුර ද හාවතා කළ හැක.

ඉන්පසු බද්ධ සන්ධියේ සිට කො.මි. 30 ක් ඉහලින් පැලුය ක්‍රේප්පාදු කරනු ලැබේ (රුපය 4). මෙහිදී හට ගන්නා අවත් අනු වලින් බද්ධ අනු වර්ධනය සඳහා නිරෝගීමන් රිකිල් 2 ක් පමණක් ඉතිරි කර, ඉතිරි සියල්ල බද්ධ අංකුර ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රයෝගනයට ගත හැක (රුපය 5).

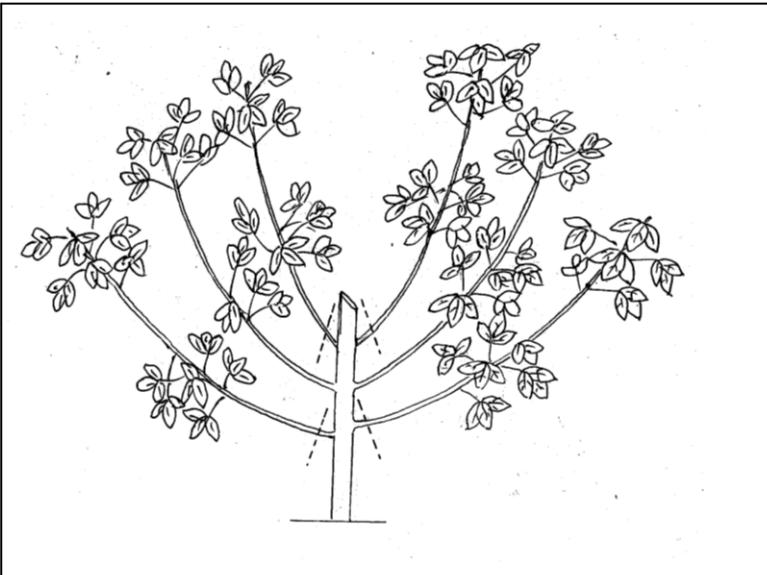
රුපය 4. බද්ධ පැලුයේ ඉහළ අංකුර ලබා ගැනීමෙන් පසු පළමු වරට ක්‍රේප්පාදු කිරීම

රුපය 5. දෙවන වරට බද්ධ අනු පැලු ක්‍රේප්පාදු කිරීම.

බද්ධ කිරීමේ කාල වකවානුව අවකානයේදී සියලුම පැලු ක්‍රේප්පාදු කොට තිබිය යුතු අතර, කම්බින් වසරේදී මෙන් නැවත ක්‍රේප්පාදු කොට අනු ලබා ගැනීම සඳහා නිරෝගී අනු 2ක් පමණක් වර්ධනය වීමට ඉඩ හැර, ඉතිරි අනු මිලග තවාන් වාරයේ (අගොස්තු හෝ ජනවාරි) පැලු බද්ධ කිරීමට අංකුර ලබා ගැනීම සඳහා හාවිනා කළ හැක (රුපය 6).

බද්ධ අනු අවශ්‍යතාවය පරිදි, තවාන් කොටස් කිහිපයකට බෙදා වික් සතියක එක් කොටසක් බැඟීන් ක්‍රේප්පාදු කිරීමෙන් සති 9-10 කට පසු අඛණ්ඩව බද්ධ අනු ලබා ගත හැකි.

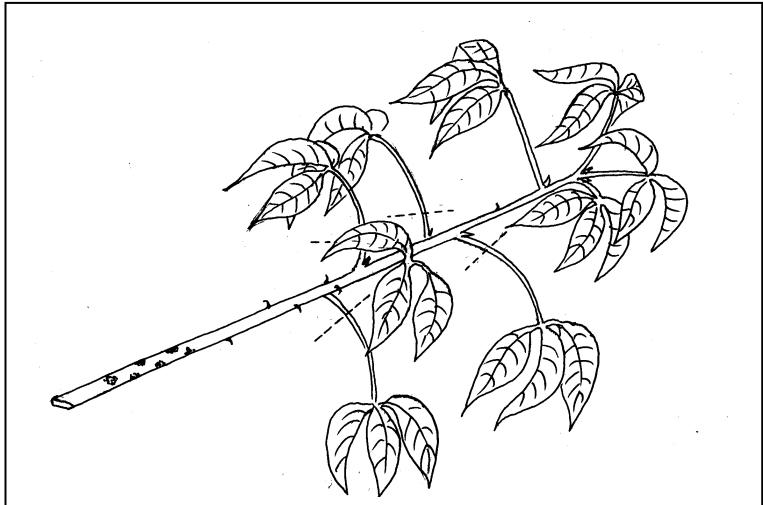
රූපය 6. අනු දෙකක් ඉතිරි කර ඉතිරි අනු හාවිත කිරීම

වසර 10 ක් ගතවූ පසු බද්ධ අනු තවානේ පැලු ගලවා ඉවත් කළ යුතු අනර, නැවත අවත් පැලු සිවුවිය යුතුය.

බද්ධ අත්තක ඇති ආංකුර ප්‍රමාණය

වක් බද්ධ අත්තක ගල්ක පත්‍ර ආංකුර දෙකක් හෝ තුනක් පමණ ඇතේ. විශේෂ බද්ධ ආංකුර වැඩි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය නම්, පත්‍ර නෙවු පාදක්ටයේ ඇති කක්ෂිය ආංකුර ප්‍රයෝගනයට ගත හැක. මේ සඳහා බද්ධ කිරීමට සති 3-4 කට පෙර, නෙවුවේ කොටසක් ඉතිරි වන පරිදි පත්‍ර කපා ඉවත් කළ යුතු අනර (රූපය 7), විවිධ ඉතිරි වන නුව කැඩැල්ල වියලු ගැලවී යාමෙන් අනතුරුව විම කක්ෂිය ආංකුර හරිත බද්ධය සඳහා යොදා ගත හැකි.

බද්ධ අනු කැපීම උදෑසෙනින්ම සිදු කළ යුතු අනර, විදිනම හාවිතා කෙරේ නම් පත්‍ර පොලිනින් බැගයක ආසුර (සෙවණ සහිත ස්ථානයක තබා ගත හැකිය). දුර බැහැර ප්‍රවාහනය සිදු නොකළ යුතු අනර, අන්තාවය හේතුවක් සඳහා බද්ධ අනු ප්‍රවාහනය කරන්නේ නම්, තෙනමනය සහිත ල් කුඩාවල හෝ කොසෙල් පත්‍රරු වලින් ආවරණය කර ඇකිරීය යුතුය.

රෝග 7. නටුවේ කොටසක් ඉතිරි වන පරිදි පත්‍ර කපා ඉවත් කිරීම.

බඳ්‍ය අත් තවාන් සඳහා පොනොර යෙදීම

යෙදිය යුතු ප්‍රමාණ හා වාර ගණන පහත වගුවේ දක්වා ඇත. වසරක්ද දෙවරක් කජපාද කිරීම සිදුකරන බැවින් අදාළ පොනොර ප්‍රමාණයෙන් අඩික් බැගින් කජපාද කළ විගස යෙදීම සිදු කෙරේ.

වසර	වාර	පැලුයකට අවශ්‍ය ප්‍රමාණය (ග්‍රෑම්)			
		Urea මත පදනම් වූ		SA මත පදනම් වූ	
		කාණ්ඩ 1 & 111	කාණ්ඩ 11	කාණ්ඩ 1 & 111	කාණ්ඩ 11
1	4	275 R/U Mix ^{a +}	275	450	375
		75/50 ^b KIE	R/U Mix ^a	R/SA Mix ^a	R/SA Mix ^a
2 කිට	2	550 R/U Mix ⁺	550	900	750
ඉලිරියට		150/75 ^b DOL ^c	R/U Mix.	R/SA Mix.	R/SA Mix

a 1 වසරේදී 100% IRP මිශ්‍රණය හාවතා කළ යුතු වේ.

b වශි ම්‍යා ප්‍රමාණය 111 කාණ්ඩයේ පස් සඳහා.

c පොනොර යෙදීමේදී බොලමයිටි සහ යුරියා මිශ්‍ර නොවනයේ යෙදිය යුතුය.

බද්ධ අතු තවාන් පවත්වාගෙන යැමේදි අනුගමනය කළ යුතු කරනු

- තවානක් ස්ථාපනය කිරීමේදී රඛර් පර්යේෂණයන්හෙතු ලබා ගන්නා ලද සහතික කළ පැලු පමණක් හාටිනා කළ යුතුය.
- තවානේ වික් කොටසක වික් ක්ලෝනයකට වඩා සිටුවීම නොකළ යුතුය.
- තවානේ වික් විස් ක්ලෝන අඩංගු කොටස්, කුටු සම්ඩි රැහැස් දෙපටකින් හෝ ලි කනු සිටුවීමෙන් පැහැදිලිව වෙන් කළ යුතු ය.
- වික් වික් ක්ලෝනය අඩංගු වන තවාන් කොටස් වලට අනුල් වන ස්ථානයන් වෙන්ව තැබිය යුතුය.
- සම තවාන් කොටසක් සඳහාම වහි වික් වික් ක්ලෝනයෙහි නම්, සිටුවූ වකර හා පැලු සංඛ්‍යාව දැක්වෙන නාම පුවරුවක් සටිකළ යුතුය.
- සම බද්ධ අතු තවානකම බද්ධ අතු ලබා ගැනීමට පෙර තු ලංකා රඛර් පර්යේෂණයන්හෙතු මගින් ක්ලෝන තිරවදුෂණවය පරික්ෂා කරවා ගතයුතුයි.
- යම් කිසි ක්ලෝනයකට අයත් පැලු වෙනත් ක්ලෝන වලින් නැවත බද්ධ කිරීම කිසියේත්ම නොකළ යුතුය.
- තවානේ අනි වික් වික් ක්ලෝන සහ පැලු පැහැදිලිව දැක්වෙන සිතියමක් තබා ගත යුතුය.
- බද්ධ අතු තවානේ වික් වික් ගසෙන් ගන්නා ලද බද්ධ අතු සංඛ්‍යාව සහ දිනය පිළිබඳ සටහනක් පවත්වා ගැනීම වැදුගත් වේ.
- බද්ධ අතු හාටිනා නොකළද, පොනොර යේදීම හා රෝග මර්ධනය තිකි ලෙස සිදුකළ යුතුය.
- අවම වගයෙන් වර්ෂයකට වහාවක්වත් බද්ධ අතු කජ්පාද කිරීම කළ යුතුය.
- වකර 10ක් සම්පූර්ණ වන තවාන් ගලවා ඉවත් කළ යුතුයි.
- බද්ධ අතු තවානක ආයු කාලය වකර 10 ක් බැවින්, සම වකරකම 10% ක් පමණ වන පැලු ප්‍රමාණයක් නැවත (පුදු තව ක්ලෝන වලින්) සිටුවීමෙන් තවාන අඩංගුව පවත්වා ගත හැකි වේ.

- තවානේ ඇති ගක් සංඛ්‍යාව වනුයායේ වාර්ෂික නැවත වගාවන් සඳහා පැල නිෂ්පාදනයට සැහෙන ප්‍රමාණයක් විය යුතුයි. වස් ගසකින් බද්ධ අංකුර 50ක් පමණ ගත හැකි ලෙසට ගණනය කර ගත යුතුයි. නමුත් පළමු වසරේද පමණක් මෙම සංඛ්‍යාව අඩුවිය හැක.
- වාත්‍යාප මට්ටමීන් පවත්වා ගෙන යන තවානක නම් අතිවාර්යයෙන්ම නිෂ්පාදනය කිරීමට බලාපොටොන්තු වන පැල සංඛ්‍යාව බද්ධ කිරීමට, ප්‍රමාණවන් බද්ධ ඇතු පැල ප්‍රමාණයක් පවත්වා ගත යුතුයි.

ක්ලෝන සඳහා ගැනීමේ වර්ණ

- ක්ලෝන ග්‍රේනියට අයන් වර්ණ පටිය කො.මි.5 ක් පළුල විය යුතු අතර, බද්ධ සන්ධියේ කිට කො.මි. 15 ක් ඉහළින් ආලේප කළ යුතුය.
- ක්ලෝනයේ අංකය වර්ණ පටිය මත සටහන් කළ යුතුය.
- පළමු කාණ්ඩයේ ක්ලෝන සඳහා පමණක්, අතිරේක කළ වර්ණ පටියක් (අගලක් පළුලට) ග්‍රේනි වර්ණ පටියට ඉහළින් ආලේප කළ යුතුය (රුපය 1).
- දින දෙකකට වරක් සහ දින තුනකට වරක් කිරී කපන ක්ලෝන මිගුවේම වැළක්වීම සඳහා දින 3කට වරක් කිරී කපන ක්ලෝන වෙනමම තවාන් ගත කළ යුතුය.

ක්ලෝන ග්‍රේනිය	ග්‍රේනි සඳහා වර්ණ	ක්ලෝන අංකය
RRIC 100	රූන	100*, 102*, 121* 130*, 133
RRISL 200	කහ	201, 203*, 205, 206, 208, 210, 211, 215, 217, 219, 220, 221, 222, 223, 225, 226
RRISL 2000	හුදු	2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006
PB	කොල	217, 235, 255, 260*, 28/59
PR	නිල්	255, 305
GPS	දම්	01, 02
BPM	භාකිලි	24
RRII	දුශ්‍රිරු	105
RRIM	රෝක	712

පළමු කාණ්ඩයේ ක්ලෝන (*)